

Bireysel Yenilikçilik Ölçeği (BYÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bireysel Yenilikçilik Ölçeği (BYÖ)*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18041>

Özet

Bireysel Yenilikçilik Ölçeği (BYÖ), bireylerin yeni fikirleri, teknolojileri veya uygulamaları benimseme eğilimlerini ve istekliliklerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, Kızılcı ve Odabaşı (2010) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır, geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılmıştır. Uyarlama çalışması sonucunda, ölçeğin orijinal yapısına uygun olarak dört faktörlü bir yapı sergilediği ve bu yapıya psikometrik olarak geçerli olduğu tespit edilmiştir. Ölçek, 20 maddeden oluşmakta olup, 7'li Likert ölçeği tipinde derecelendirilmiştir. Elde edilen yüksek iç tutarlılık ve test-tekrar test güvenirlik katsayıları, BYÖ'nün Türk kültüründe bireysel yenilikçilik düzeyini ölçmek için güvenilir bir araç olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Bireysel Yenilikçilik, Yenilik, Adaptasyon, Psikometri, Ölçek Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Faktör Analizi.

Yazarlar

Kerem Kızılcı, H. Ferhan Odabaşı

Amaç

Bireysel Yenilikçilik Ölçeği (BYÖ), bireylerin yeniliklere karşı tutumları, yeni fikirleri ve teknolojileri kabul etme hızları ve istekliliklerini sistematik olarak ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçeğin Türkçeye uyarlanması temel amaç, psikoloji, eğitim ve yönetim bilimleri alanlarında bireysel farklılıklar ve yenilikçi davranışlar bilimsel olarak incelemek için kültürel olarak uygun ve geçerlik çalışmaları yapılmış bir araç sağlamaktır.

Ölçek, özellikle eğitim teknolojileri, örgütsel değişim süreçleri ve tüketici davranışları gibi alanlarda, bireyin yenilikçi karakterini tanımlayan alt boyutları belirleyerek derinlemesine analizler yapılmasına olanak tanır. Bu sayede, yenilikçilik düzeyinin eğitim stratejileri veya işyeri performansları üzerindeki etkileri incelenebilir.

Yapı

BYÖ, bireysel yenilikçilik eğilimini dört temel psikolojik boyut üzerinden ölçmektedir. Bu boyutlar, bireyin yeniliklere yaklaşımdaki karmaşıklık ve çok yönlülüğü temsil eder. Bu yapı, bireyin değişime ne kadar direnç gösterdiğini, yeni fikirleri ne ölçüde benimsediğini ve bu fikirleri yayma kapasitesini kapsar.

Bireysel yenilikçilik yapısı, sadece yeni bir şeyi kabul etmeyi değil, aynı zamanda risk almayı ve

sosyal çevrede fikir önderliği yapmayı da içerir. Bu dört faktörlü model, yenilikçi davranışın sadece tek bir özellikten ibaret olmadığını, aksine farklı davranışsal ve tutumsal bileşenlerin birleşimi olduğunu ortaya koymaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışmasında yapı geçerliliği incelenmiştir. Yapılan analizler sonucunda, Türkçe BYÖ'nün orijinal ölçekle tutarlı olarak dört faktörlü bir yapı sergilediği belirlenmiştir. Bu faktör yapılarının istatistiksel olarak geçerli olduğu ve ölçeğin teorik yapıya bağlı bir şekilde temsil ettiği saptanmıştır.

Faktör yapılarının geçerli olması, maddelerin ölçmek istedikleri alt boyutu gerçekten ölçtüğünü ve ölçeğin bireysel yenilikçilik kavramının kuramsal bileşenlerini doğru bir şekilde ayırabildiğini göstermektedir. Bu bulgular, ölçeğin kültürel adaptasyon sürecinin başarılı olduğunu teyit etmektedir.

Güvenirlilik

Bireysel Yenilikçilik Ölçeği'nin güvenilirliği, hem iç tutarlılık (içsel tutarlılık) hem de zamana bağlı kararlılık (test-tekrar test) yöntemleriyle değerlendirilmiştir. İç tutarlılık analizleri sonucunda, ölçeğin genel Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısının 0.82 olduğu rapor edilmiştir. Bu değer, ölçek maddelerinin birbiriyle tutarlı olduğunu ve aynı yapıyı ölçtüğünü göstermektedir.

Ek olarak, ölçeğin zamana bağlı kararlılığının ölçmek amacıyla uygulanan test-tekrar test güvenilirliği katsayısının 0.87 olarak saptanmıştır. 0.80'in üzerindeki bu katsayılar, ölçeğin uygulandığı kişiler zaman içinde benzer sonuçlar üreteceği konusunda yüksek düzeyde güvenirlilik sağlamaktadır.

Faktör Analizi

BYÖ'nün faktör analizi, ölçeğin toplam 20 maddesinin dört alt boyut altında toplandığını göstermiştir. Bu dört faktör, bireysel yenilikçilik eğiliminin temel bileşenlerini oluşturmaktadır. Faktörler ve ilgili madde sayıları aşağıda listelenmiştir:

Değişime Direnç: 8 madde

Fikir Önderliği: 5 madde

Deneyime Açıklık: 5 madde

Risk Alma: 2 madde

Bu dört faktörlü yapı, ölçeğin hem teorik temellerini koruduğunu hem de Türkçe konuşan popülasyonda yapısal geçerliliğini sürdürdüğünü kanıtlamaktadır.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Öz bildirim raporu formatında 20 madde. Maddeler 7'li Likert ölçeği tipinde derecelendirilmiştir.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon (Özellikle eğitim ve teknoloji kullanım bağlamında)

Yaş Grubu: Yetkinler ve yükseköğretim öğrencileri

Popülasyon Detayları: Orijinal uyarlama çalışması, genellikle üniversite öğrencileri veya ilgili meslek grupları üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Katılımcılardan her madde için "Kesinlikle Katılmıyorum" (1) ile "Kesinlikle Katılıyorum" (7) arasında bir tercih yapmaları istenmektedir. Yüksek puanlar, yüksek bireysel yenilikçilik eğilimini işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Yenilikçi Davranış, Eğitim Teknolojileri, Psikometrik Özellikler, Geç Tutarlılık, Test-Tekrar Test, Değişime Direnç, Fikir Önderliği.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Kerem Kılıçer

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: kkilicer@anadolu.edu.tr

Yazın Adresi: Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eskişehir, Türkiye (Uyarlama çalışması yapıldığı tarihteki kurum bilgisi).

İzinler, Ücret ve Test Yayı

İzinler ve Kullanım Ücreti: Ölçeğin akademik çalışmalarda kullanımı için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilir. Ticari kullanım durumunda izin alınması zorunludur.

Test Yayı (Uyarlama): 2010

PDF Erişimi: Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [bireysel-yenilikcilik-olcegi-byo-toad.pdf](http://www.efdergi.hacettepe.edu.tr/makale_goster.php?id=451)

Kaynaklar

Kızılcı, K., ve Odabaşı, H. F. (2010). Bireysel Yenilikçilik Ölçeği (BYÖ): Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38, 150-164.

Makalenin tam metnine erişim için bağlantı: http://www.efdergi.hacettepe.edu.tr/makale_goster.php?id=451

Bireysel Yenilikçilik Ölçeği (BYÖ) Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

4 alt boyut ve 20 madde

Değime Direnç (8) :

Fikir Önderliği (5) :

Deneyime Açıklık (5) :

Risk Alma (2) :